

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensio Abbatiae Imperialis S. Maximini

Zyllesius, Nicolaus

Treveris, 1638

§. Occasio Litis in Camera Spirensi exortæ enarratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14268

tum verò ad votum, vbi etiam de prætenſæ actibus poſſeſſorijs agetur, & deinde ad ſententiã conſiderandã ſequentibus ſectionibus progrediar.

S. Occaſio Litis in Camera Spirenſi exortæ enarratur.

TUrbatã, per Lurheri eiusque aſſeclarum ſeditiones, Germaniã, magnis periculis Monafteria aliãque ſacra loca exponebantur; neque illo tantum modo Monafterium S. Maximini, ſed priuatã quoque calamitate affligebatur, peſtilentiã nimirum, quæ in ſacra familia deſæuierat, & præſtantiffimos quoque & rerum peritos religioſos ſuſtulerat. Abbas Ioannes Cellenſis, vir ſimplex & rectus, adhæc ſenio confectus, vnus ſupererat, qui ſummæ rei poſſet intendere, Cæteri religioſi, Nouitij, Iuuenesque & proſus negotiorum erant & ſtatus Monafterij ignari.

Hac occaſione Ioannes Ludouicus Archiepiſcopus Treuirenſis, feliciter ad intentum ſuum uſus, quod æquè ac Richardus eius prædeceſſor Abbatiam illam Archidiœceſi aſſerere moliretur, ſeniculum Abbatem blandiffimis alloquijs & perſuaſionibus facilè inducit, vt in communibus illis maximisque hæreticorum periculis, de potente aliquo Coadiutore aſſumendo circumſpiceret, qui Abbatiam Lutheranorum cupiditati expoſitam, tueretur.

Proponebat Ioannem Iſenburgicum capitularem & Archidiaconum Treuirenſem ac capitularem Coloniẽſem & Argentinenſem, quem præter magnas animi dotes, etiam familiã, vnde Originem ducebat potentiã inter omnes commendabat. Bonus Abbas, ad tantum virum in Coadiutorem aſſumendum, perſuaderi ſe eſt paſſus, ſed hac lege, vt habitum Religioſum in S. Maximini Cœnobio aſſumeret, priuſquam Prælaturæ vacantis dignitatem adiret, & tum more conſueto benediceretur; adhæc, Coadiutoriam in nullum alium transferret ſine Abbatis & Conuentus conſenſu, prout in inſtrumento deſuper ſolemniſter confecto, quod eſt ſub N. 69. continetur.

Ita Ioannes Iſenburgicus fit Coadiutor Abbatis S. Maximini anno MDXXI, deſuncto deinde Ioanne Ludouico anno MDXLVII. à Capitulo Metropolitanò Archiepiſcopus eligitur; ſimiliter deſuncto Ioanne Cellenſi Abbate, anno MDXLVIII. eo ipſo etiam in effectu fit Abbas S. Maximini, habitu religioſo, vti conuentum erat, nunquam ſuſcepto.

Et quidem, ſiue vt hac obligatione penitus liberaretur, ſiue alia de cauſa, à S. Sede obtinuit, vt Abbatia illi, titulo Commendæ relinqueretur: quod facilè illi fuit, quòd ab alio aliquo Electo oppoſitionem pati nullam poſſet.

Eodem anno MDXLVIII. in Comitijſ Auguſtanis à Carolo V. Cæſare, conſtitutio ſiue Receſſus fuit editus, quo Procurator Ficalis Imperij iuſſus eſt actionem apud Cameram eiufdem Imperij intentare, contra omnes ſtatus immatriculatos, qui à Contributionibus ſiue indictionibus Imperio ſoluendis ſe eximere nitentur; ſiue prætextu priuilegij, ſiue, quod ſe alteri alicui ſtatui coniunctos dictarent; ex eiufmodi enim malè fundatis exemptionibus, non modo perturbationes, ſed & roboris S. R. Imperij diminutionem non medio-rem oriri, ſtatus congregati querebantur.

Hanc igitur pulcherrimam intenti ſui promouendi (aſſerendi nempe in perpetuum Archidiœceſi ſuæ Abbatiam S. Maximini) Ioannes Archiepiſcopus nequaquam elabi eſt paſſus. Nam cum Prior & Conuentus Maximinianus, exigentibus collectarum Imperij quaſtoribus, nollet quicquam perſoluere, occaſio Cæſareo Ficalis litis cõtra Abbatem S. Maximini intentadã præbita fuit.

Citatur Abbas S. Maximini anno MDXLIX. eaque citatio in Monasterio infinuatur, sed Conuentualis quispiam respondit, ut res erat, non se habere aliū Abbatem, quā Ioannem Archiepiscopum, atque ad illum, Abbatem scilicet suum commendatarium, Apparitorem Camerae remisit.

Ioannes Archiepiscopus per Procuratorem suum Michaëlem Kaden Comparat, coram Camerae Spirensis Tribunali, non modò ut Abbas, verùm etiam ut Archiepiscopus, & cum omnia solus ac pro arbitrio moderaretur, Conuentu Maximiniano ad instar Pupilli & Orphani omni præsidio destituto, in causa & actis seipsum in qualitate Eximentis & Exempti diuerso respectu, inscribi iussit: nimirum se, ut Archiepiscopum Eximentem, ut Abbatem verò S. Maximini Exemptum.

Loco libelli, Petitionem articulatam fiscus mox edit, quā concludit & petit secundum intentum & mentem suprascripti Recessus Imperij declarari, quod Abbas S. Maximini teneatur collectas, tam ordinarias, quam extraordinarias Imperio immediatè pendere, eo quod sit status eidem Imperio immediatè subiectus; vel casu quo deprehenderetur, quod ab Archiepiscopo Iure posset eximi, iniungi eidem Archiepiscopo onus soluendæ contributionis, tam ordinariæ, quàm extraordinariæ, per Abbatem alioquin debitæ.

Hanc Fisci petitionem poterat Archiepiscopus nullo negotio elidere, quod sciret Abbatiam illam esse statum immediatum & membrum S. R. Imperij, pro ut, non modo in literis Inuestituræ suæ sub Num. 56. clarè agnouerat, verùm etiam in libello statibus Imperij oblato, cuius fragmentum supra p. 1. c. 1. Sect. 2. § 14. retuli, ubi querebatur de Luxemburgensibus, quod ad comparandum in Comitibus ordinum Luxemburgensium adigere ipsum conarentur; id enim fas esse negabat, eò quod Abbas S. Maximini status esset immediatus Imperij, & in Comitibus Imperij eà qualitate comparere teneretur.

Nihilominus contra notoriam, & sibi tam clarè perspectam Iuris Maximiniani euidenciam, ut Archidicæcesi commodaret, per procuratorem suum contra fiscalis actoris intentionem, sustinuit Abbatiam Maximinianam non esse Imperij membrum, neque illi immediatè, sed Archiepiscopatu esse subiectam, & ut talem ab indictionibus imperio soluendis ab Archiepiscopo Treuirensi eximi. Ad hunc scopum omnes probationes suas retulit.

Paucis post annis moritur immaturâ morte Ioannes Archiepiscopus, tempore Regiminis sui, quadriennio fere toto morbis conflictatus. Deus nimirum, ac tot Sancti, in S. Maximini Ecclesia depositi, Commendæ illi non benedixerunt, uti hodieque eiusmodi conatibus euenisse videmus.

Successit illi in Archiepiscopatu Ioannes à Petra, in Abbatia Petrus Reekius à Luxemburgo per conuentum de gremio, ipsius Monasterij electus, Archiepiscopus litem in Camera persecutus est eadem omnino mente & proposito, quo eius Prædecessor. Idem quoque eadem intentione persecutus est Iacobus Archiepiscopus, Ioannis Successor, sub quo demum sententia lata est anno MDLXX.

At Petrus Abbas S. Maximini ad litem illam reassumendam nunquam citatus fuit, neque vnquam per se, vel per Procuratorem legitimè in hac causa constitutum, coram Tribunali Spirensi comparuit. Sed neque Successor eius Matthias Satburgensis, qui biennio ante sententiæ pronunciationem eligebatur, ad litem reassumendam citatus fuit, aut vnquam coram Camerae Tribunali per se, vel alium legitimè comparuit.

Quin imo, illud non est præter eundem, quod Procurator Fiscalis Cæsareus

extractis compulsorialibus à Camera Iudice, Abbatem cœgit edere priuilegia, quæ de Monasterii Iuribus ab Imperio sibi concessa haberet. Abbas confirmatorias Maximiliani I. & Caroli VI. in quibus ad verbum, & integra illa omnia Imperatorum & Regum Diplomata Dagoberti Pipini, Caroli M. Ottonis M. S. Henrici, & aliorum quæ hic exhibemus, comprehenduntur; Ad hæc quasdam Inuestituras Fisco transmisit, de causæ meritis, actis, allegatis, nihil ad illum est relatam, neque liti se immiscere vnquam est Iussus vel rogatus.

Verum est Alexandrum Reifsteck Procuratorem ab Abbate S. Maximini, aliorum negotiorum causâ constitutum, sollicitatum à Fiscali Anno MDLXIV. vt nomine Abbatis compareret, id primum detrectasse, quod diceret (vti ipse met Fiscalis quoque Archiepiscopi Procuratori obiecerat Anno MDLXII. 27. Iunij) neminem pro Abbate vnquam huic causæ interuenisse. Ideoque à Fiscali citationem postulatam fuisse contra Abbatem, qua, ad causam reassumendam compelleretur: quæ tamen nunquam fuit executioni mandata, neque Abbas citatus.

Constat deinde eundem Reifsteck comparuisse declarasseque iterum, se in protocollo, quod attentè considerarat, & perlustrarat, non reperire quod vllus vnquam Abbas, præter Archiepiscopum Treuirensis, eundemque primitus Abbatem Commendatarium, huic causæ se immiscuisset. Nihilominus se, vt non videatur Abbas hunc processum velle impedire, generalis mandati sui copiam ex Fiscali requisitione exhibere, causam cæteroquin, & rem totam se iuxta retroacta relinquere. Atque ita pro defensione Monasterij verbum nullum protulit, factum nullum proposuit, rationem, ne vnâ quidem deduxit, neque conclusionem vllam sumpsit, vt in processu illius actis perspicuè est videre; testium quoque productionem ab Archiepiscopo factam non interfuit, illa enim Anno MDLVII. fuerat peracta, cum mandatum generale Reifsteckio datum fuerit Anno MDLXII.

Ipse quoque Fiscalis causam suam oscitanter peregit, nam contentus documenta ab Abbate per compulsoriales expressa exhibere, nullas viæ vocis probationes pro articulorum à se positorum verificatione est exequutus.

Atque ita lis illa tota, inter ipsum Fiscum Cæsareum & Archiepiscopi Procuratores acta, agitata & ad finem perducta, donec sententia lata fuit Anno MDLXX.

Quæ omnia hîc à me relata, verissima sunt, & si opus foret, certis documentis & actis dicti Spirensis processus, firmiter probari possent.

E quibus manifestè sequitur, non bonâ fide agere libelli Scriptorem, dum pro Ioanne Archiepiscopo supponit Ioannem Ludouicum, qui iam anno MDXLVII. obierat, biennio ante citationem Fiscalis, & litem inchoatam, neque erat Abbas Commendatarius S. Maximini, vti Ioannes, quod hoc pacto voluit Scriptor occultare.

Item, dum fingit intentionem Fiscali eò directam fuisse, vt Monasterium Archiepiscopi sæculari Iurisdictioni subtraheret, quod non principaliter intendebat Fiscus, sed Reuocari Imperij obtemperare & solutionem Collectarum siue ab Abbate, siue ab Archiepiscopo, si quidem is eximens esse legitime doceretur, exprimere.

Præterea dum dicit ab Abbatibus Procuratores in hoc processu constitutos.

Denique ipsos Abbates propria Iudiciali confessione se pro subditis Archiepiscopis agnouisse, quæ omnia falsissima sunt.

Falsum item est, quod insinuat ex parte S. Maximini documenta, scripturas,

depositiones testium aliaque Iura producta & ponderata; cum Abbas nunquam ad hanc litem fuerit citatus, multò minus in eo Iudicio defensus vel auditus. Quod studiosè & non sine artificio videtur ita practicum fuisse, ne fortè Abbas compertens, animaduerteret illa quæ contra Monasterij statum agitabantur.

Atque hæc pauca de multis, quæ scilicet occasio & progressus fuerit litis Spirensis, sint dicta: Nunc votum Camerale examinandum, quod auctor libelli in speciem ad probandas supradictas positiones exhibuit.

SECTIO DECIMA.

Votum Camerale nihil contra Iura S. Maximini solidum continere sed potius in multis Archiepiscopo obesse ostenditur.

CVM non agatur de Senatus sententiâ, sed Senatoris duntaxat & Assessoris Spirensis opinione & voto, licebit omnino eius dicta redarguere, & ostendere in quantis uuctor voti à verò aberrauerit. Et cum ab auctore libelli idem votum pro Archiepiscopi præensione inter documenta eius producat, etiam fas nobis erit ijs, quæ pro Iure nostro dicit & concedit, tanquam ab aduersa parte admissis uti ad ipsum conuincendum.

Hoc duntaxat proposito, refutationem voti aggrediar; non ut omnia & singula eius dicta probationesque examinem & refutem, quod inutile æquè ac immensum foret.

s. I. Prima quæstio de Exemplatione documentorum excutitur.

Art. I. Quam vim documenta exemplata habeant.

PRincipio illud obseruandum Maximinianos in lite illa Spirensi, ad quam votum à Scriptore defertur, non fuisse auditos, neque rationes directo aut ex professo contra illos à Senatore (si Senator illud confecit) per illud votum opinante fuisse propositas, sed præcipuè contra Fiscum nomine Imperatoris agentem, & quatenus ipsorum Imperatorum facta Imperatores concernebant, non autem quatenus eadem facta Maximinianorum interesse Iusque tangere poterant.

Quorum respectu variant sanè rationes causæque dicendi ac decidendi, utpote in quorum Maximinianorum Iure consistat Ius Tertij, cui per rescripta Principum non ita præiudicatur, quemadmodum ipsorum Principum cedentium proprio Iuri.

Vnde fit, ut quod ad primam quæstionem in voto propositam attinet, consistere potuerit illa distinctio exemplorum, ut non valeant exempla expedita, etiam à Principe, nisi præsentem aut citatâ parte, dum de instrumentis agitur, sicut in Priuilegijs vel renouatione priuilegiorum, quam Papa vel Princeps facit, ut scilicet valeat illorum exemplatio, etiam partibus non vocatis, quod intelligendum est in quantum concernunt præiudicium Principum, Priuilegia renouantium exempla que confirmantium, modo ipsi Principes tales sint, qui

priui-